

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

1.รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารผ่านเฟซบุ๊กของวัยรุ่น ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กับวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล รายละเอียดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

2.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่เป็นวัยรุ่น ที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี จากข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ(www.nso.go.th) เดือนธันวาคม 2560 รายละเอียด ดังนี้

ประชากรวัยรุ่น ที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งสิ้น 612,946 คน เขตปริมณฑล 5 จังหวัด มีประชากรวัยรุ่น ที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี ดังนี้ จังหวัดนนทบุรี มีจำนวนทั้งสิ้น 107,804 คน จังหวัดปทุมธานี มีจำนวนทั้งสิ้น 127,389 คน จังหวัดสมุทรปราการ มีจำนวนทั้งสิ้น 115,647 คน จังหวัดนครปฐม มีจำนวนทั้งสิ้น 109,309 คน จังหวัดสมุทรสาคร มีจำนวนทั้งสิ้น 60,463 คน

รวมประชากรวัยรุ่น ที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี จังหวัดกรุงเทพมหานคร และเขตปริมณฑล จำนวนทั้งสิ้น 1,133,558 คน

โดยการวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 420 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากโปรแกรมสำเร็จรูปเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากแหล่งข้อมูลประกาศสำนักทะเบียนกลางกรมการปกครอง จัดแบ่งจังหวัดที่อยู่ในเขตปริมณฑล มีอยู่ 5 จังหวัดคือ นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขตและอำเภอ เท่าๆ กัน จังหวัดละ 64 คน

3. เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มสำรวจแบบบังเอิญ โดยการนำรายชื่อเขตหรืออำเภอของแต่ละจังหวัดในแต่ละภาค มาเลือกจับฉลากแบบบังเอิญ โดยมีการจับฉลากเลือก 1 ครั้ง เพื่อหาตัวแทนของเขตหรืออำเภอ ซึ่งได้ตัวแทนเขตหรืออำเภอ จำนวนทั้งสิ้น 1 เขตและ 5 อำเภอ (องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแบบพิเศษจัดแบ่งเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งสิ้น 50 เขต)

ขั้นที่ 2 การเก็บกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร ซึ่งกำหนดให้วัยรุ่นเขตลาดพร้าว เป็นตัวแทน ส่วนเขตปริมณฑล ทั้ง 5 ได้อำเภอซึ่งเป็นตัวแทนดังนี้ จังหวัดนครปฐม กำหนดให้วัยรุ่นในอำเภอเมืองเป็นตัวแทน จังหวัดนนทบุรี กำหนดให้วัยรุ่นในอำเภอบางบัวทองเป็นตัวแทน จังหวัดปทุมธานี กำหนดให้วัยรุ่นในอำเภอธัญบุรีเป็นตัวแทน จังหวัดสมุทรปราการ กำหนดให้วัยรุ่นในอำเภอพระประแดงเป็นตัวแทน จังหวัดสมุทรสาคร กำหนดให้วัยรุ่นในอำเภอกระทุ่มแบน เป็นตัวแทน

ขั้นที่ 3 กลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขตและอำเภอ ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขตและอำเภอ เท่าๆ กัน จังหวัดละ 64 คน ในการแจกแบบสอบถาม เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสำรวจแบบบังเอิญ ประเภทเจาะจง (Purposive Sampling)

ขั้นที่ 4 การรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดดังนี้

วิจัยประสานงานกับสำนักทะเบียนกลางกรมการปกครอง เพื่อขอข้อมูลสำมะโนประชากรของวัยรุ่นไทย และขอความร่วมมือประสานงานจากหน่วยงานต่างๆ ในแต่ละเขตและอำเภอเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการแจกแบบสอบถามตามจังหวัดที่กำหนดไว้ข้างต้น

4. ขั้นตอนดำเนินงานวิจัย

ผู้วิจัยได้ออกแบบงานวิจัยให้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจโดยกำหนดประชากรเฉพาะพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และทำการหาจำนวนประชากรเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการกำหนดขนาดตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่างให้ได้อย่างเหมาะสมจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสร้างเครื่องมือวิจัย ได้แก่แบบสอบถามโดยทำการวัดตัวแปรทั้งหมดที่ต้องการศึกษาและได้นำเครื่องมือวิจัยไปทดสอบ จากนั้นทำการเก็บข้อมูลอย่างถี่ถ้วนรอบคอบเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ถูกต้องและนำข้อมูลที่ได้ออกไปทำการวิเคราะห์สรุปและอภิปรายผลต่อไป

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดให้กลุ่มตัวอย่างกรอกคำตอบเอง (Self-administered Questionnaire) ซึ่งประกอบไปด้วยคำถามปลายปิด (Closed-Ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open-Ended Question) แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา
- ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประเภทสื่อที่สนใจ ระยะเวลาในการรับข่าวสาร ประเภทเนื้อหาข่าวสาร ต้องการประโยชน์จากการรับข่าวสาร
- ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวสารจากสื่อด้านต่างๆ
- ส่วนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไป
- ส่วนที่ 5. การวิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ใช้วิธีวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา จากค่าสถิติ

1. ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้อธิบายความถี่และร้อยละของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ใช้อธิบายพฤติกรรมเปิดรับข่าวสารการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก ของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
3. ค่าสถิติ (Chi-Square Test) ใช้เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมเปิดรับข่าวสารการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก ของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
4. ค่าสถิติ (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในกรณี 2 กลุ่ม กับอธิบายพฤติกรรมเปิดรับข่าวสารการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก ของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
5. วิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) เพื่อทดสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมเปิดรับข่าวสารการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก ของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งใช้มาตรวัดอันตรายภาค และเพื่อทดสอบถึงความแตกต่างที่ตัวแปรอิสระดังกล่าวแต่ละตัวที่มีต่อตัวแปรตาม

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถามกับวัยรุ่นทั่วไปในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ดังนั้นการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการศึกษาจากข้อมูลเอกสารวารสารหนังสือสิ่งพิมพ์ต่างๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7. การแปรผลข้อมูล

ผู้ทำวิจัยได้กำหนดค่าอันตรภาคชั้นสำหรับการแปรผลข้อมูล โดยคำนวณค่าอันตรภาคชั้นเพื่อกำหนดช่วงชั้น ด้วยการใช้สูตรคำนวณและคำอธิบายสำหรับแต่ละช่วงชั้น ดังนี้ (กัลยา วาณิชย์ บัญชา, 2550)

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

ช่วงชั้น	คำอธิบายสำหรับการแปรผล
1.00 – 1.80	ระดับน้อยที่สุด
1.81 – 2.60	ระดับน้อย
2.61 – 3.40	ระดับปานกลาง
3.41 – 4.20	ระดับมาก
4.21 – 5.00	ระดับมากที่สุด

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บข้อมูลเสร็จแล้วผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามจากนั้นนำแบบสอบถามที่มีความถูกต้องสมบูรณ์มาลงรหัสตามวิธีการวิจัยทางสถิติ และดำเนินการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ที่ 1 ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา จากค่าสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ที่ 2 ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์สถิติเชิงปริมาณ พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์จำแนกตามเพศกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อเฟชบุ๊กของวัยรุ่น จากค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square)

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ที่ 3 ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์สถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในกรณี 2 กลุ่ม คือ เพศ กับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อเฟชบุ๊กของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สถิติเชิงอ้างอิง ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงอ้างอิง สำหรับการอธิบายผลการศึกษาดังกล่าวในเรื่องต่อไปคือการวิเคราะห์เพื่อทดสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมเปิดรับข่าวสารการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟชบุ๊ก ของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งใช้มาตรวัดอันตรายภาค และเพื่อทดสอบถึงความแตกต่างที่ตัวแปรอิสระดังกล่าวแต่ละตัวที่มีต่อตัวแปรตาม ดังนั้นสถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2550)